

ACTA MOLDAVIAE MERIDIONALIS
VASLUI
XXI, 1999

NOI DESCOPERIRI DIN PALEOLITICUL SUPERIOR ÎN JUDEȚUL VASLUI

Marin ROTARU, Gheorghe GHERGHE

Cercetările arheologice de suprafață din anul 1998 au dus la descoperirea a trei așezări de la sfârșitul paleoliticului în partea sudică a județului Vaslui.

Două așezări au fost descoperite la Mălușteni, localitate unde deja erau cunoscute 5 așezări¹, iar a treia la Ghermănești, comuna Banca.

În primăvara anului 1998, pe versantul vestic al dealului Leaua, în partea de nord-est a statului Mălușteni, s-au descoperit încă două așezări din gravetianul final. Aceste așezări sunt situate într-o zonă cunoscută, dar insuficient cercetată, care ocupă o poziție înaltă (300 m), cu surse de apă permanente și în anii secetoși numită "Recea" (fig. 1).

Prima așezare se află pe terasa superioară a dealului, în apropierea unor izvoare, numită de localnici "La Coranga", pe terenul locuitorului Iulian Donose, la aproximativ 400 m vest de locul "La Lac" (fig. 2) și am numit-o Mălușteni VI (continuând numărătoarea făcută de M. Brudiu în studiul arheologic "Paleoliticul superior și epipaleoliticul din Moldova", București, 1974). Până în anul 1996, locul unde se află așezarea a fost imaș. Terenul este nisipos. De aici s-a cules material didactic scos la suprafață de lucrările agricole. Roca folosită la confecționarea uneltelor este silexul de Prut. Pieseile au patina albă sau lăptoasă, iar altele alb-vineție. Nu lipsesc piesele confecționate din rocă locală, foarte puține și neperformante.

Pe lângă așchii, nuclee epuizate s-au cules gratoare nucleiforme (fig. 2/ 12, 18, 23), gratoare pe lame și așchii, un străpungător, lame cu scobitură retușată, lame denticulate și vârfuri "La Gravette". Materialul litic este răspândit și mai spre poalele dealului, spre vest, în jur aflându-se imașul pentru vite.

A doua așezare se află la circa 300 m nord-vest de așezarea Mălușteni VI (fig. 3), peste râpa cu izvoare, pe o terasă mai joasă și am numit-o Mălușteni VII.

De pe suprafața solului argilo-nisipos s-au cules lame retușate, lame cu scobitură și cu scobitură retușată, gratoare pe lamă, pe așchie și nucleiforme, vârfuri "La Gravette", străpungătoare și piese de debitaj, dar mai puține decât în așezarea Mălușteni VI.

Tot de aici provin o piesă segmentiformă (fig. 3/29), un vârf foliaceu plat de

35 mm cu desprinderi "în pojghiță" dispuse paralel spre margine (fig. 3/31) și un burin (fig. 3/32).

Așezarea de la Ghermănești, comuna Banca a fost descoperită în primăvara anului 1998 și se află la obârșia pârului Ghermănești, la circa 2 km nord de sat (fig. 4), pe un loc numit "Fundătura"

Situată pe o terasă superioară, în vecinătatea unor izvoare, începând din marginea pădurii, spre est, apoi ocolind o ravenă, așezarea are formă unghiulară, cu expunere spre nord și est.

Stratigrafia se poate urmări din profilul ravenelor din apropiere. La suprafață este un strat argilo-nisipos de culoare galben-cenușie cu grosime variabilă (0,5 – 1,2 m). Apoi urmează un strat argilos de aproximativ 1 m, apoi nisip.

Inventarul arheologic apare la suprafața solului scos de lucrările agricole sau ploii. Au fost adunate foarte multe piese litice de debitaj dar și numeroase unelte și arme (fig. 5-7). Numeric domină gratoarele pe lame, pe așchie, nucleiforme simple și duble, "cu bot", carenate (fig. 7/1, 4-15), un vârf "à cran atipiqué" (fig. 6/26) și lame "à bord abattu". Lamele reprezintă o altă categorie de unelte. S-au cules lame cu scobitură, lame cu rețușe oblice sau abrupte. Sunt prezente străpungătoare și vârfurile "La Gravette" (fig. 6/20-25, 27). Se observă și aici ca de altfel și în celelalte așezări tendința de microlitizare, dar sunt și exemplare mai mari dintre care se remarcă că o lamă rețușată de 87 mm (fig. 5/10).

Așezarea de la Ghermănești - Fundătura are zone de pe suprafața cărora, pe lângă materialul litic, s-au adunat și oase sparte de bovidu, iar în urma ploilor se observă o puzderie de pojghițe rezultate de la rețușarea uneltelor și armelor. Domină silexul de Prut, dar este întâlnit și silexul negru. Din rândul armelor face parte și un vârf foliaceu plat (fig. 5/5) de 71 mm, bifacial, cu desprinderi "în pojghiță" dispuse paralel pe margine, similar cu vârfurile descoperite în locuirea gravetiană de la Koștenki IV Alexandrovka de pe Don și locuirea gravetian II de la Blăgești (jud. Bacău).

Noile descoperiri sporesc numărul așezărilor gravetiene din Podișul Moldovei. La Mălușteni sunt identificate până în prezent 7 așezări, fiind cea mai populată zonă din Moldova de grupurile gravetiene și nu numai. Din așezarea de la Ghermănești s-a cules o mare cantitate de material de la debitaj (bulgări, așchii, lame neretușate, nuclee). Din punct de vedere tipologic așezarea de la Ghermănești – Fundătura este asemănătoare cu așezarea de la Mălușteni IV² are similitudini cu așezările gravetian IV (final) de la Mălușteni, Puricani, Berești, Cavadinești³ unde se întâlnește un grad sporit de microlitizare.

În așezarea de la Ghermănești întâlnim aceeași faună de bovidu, cabaline, cervideu ca la Mălușteni IV (Stejarul lui Filiuță), Valea Ursului, Strachina (Dorohoi), Valea Badelui. De aici provin și piese litice arse.

Săpăturile sistematice vor aprofunda cunoașterea așezărilor prezentate.

NOUVELLES DÉCOUVERTES DU PALÉOLITHIQUES SUPÉRIEUR DANS LE DÉPARTEMENT DE VASLUI

Résumé

Des recherches récentes ont conduit à la découverte de trois établissements du Paléolithique Supérieur de la partie méridionale du département de Vaslui.

Deux établissements ont été découverts à Mălușteni, où en connaît déjà

cinq. Ceux-ci sont notés Mălușteni VI (M6) et Mălușteni VII (M7). Le troisième établissement, celui de Ghermănești il y a dans le point nommé "Fundătura" situé à 2 km au sud du village.

On a découverts dans ce établissements des gratteurs, des burins, des lames, des pointes "La Gravette", une pointe foliacée bifaciale de 35 mm dans l'établissement M et une autre de 71 mm à Ghermănești – Fundătura.

Les nouvelles découvertes augmente le nombre des établissements gravettiens de la Moldavie.

NOTE:

¹ M. Brudiu, "*Paleoliticul superior și epipaleoliticul din Moldova*", București, 1974, p. 105-114; Ghenuță Coman: "*Statornicie, continuitate. Repertoriul arheologic al județului Vaslui*", București, 1980, XLII, p. 173-175; Al. Păunescu, "*Evoluția uneltelor și armelor de piatră cioplită descoperite pe teritoriul României*", București, 1970, p. 21-24.

² M. Brudiu, *op. cit.*

³ M. Brudiu, *op. cit.*, p. 113-114.

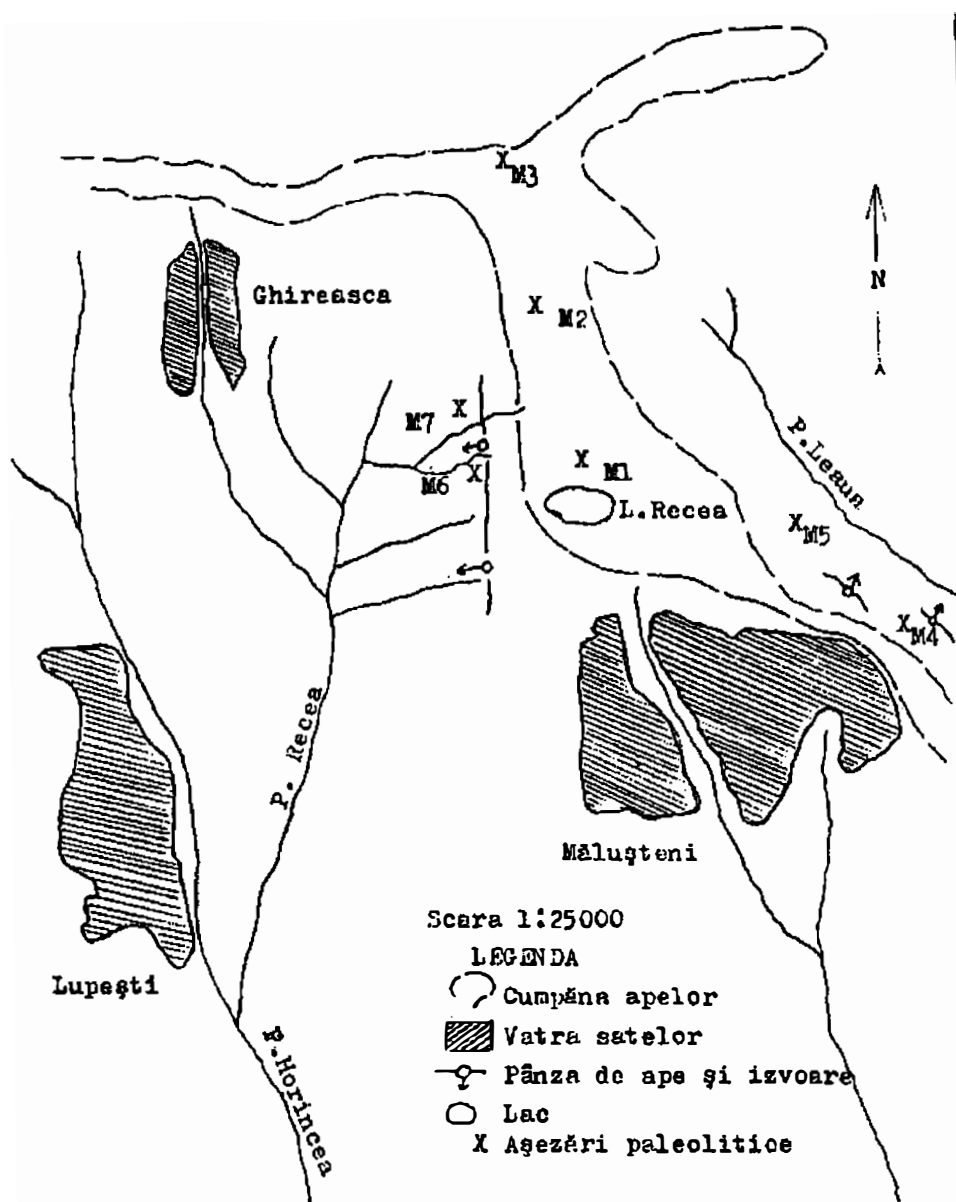

Fig. 1 Harta așezărilor paleolitice de la Mălușteni

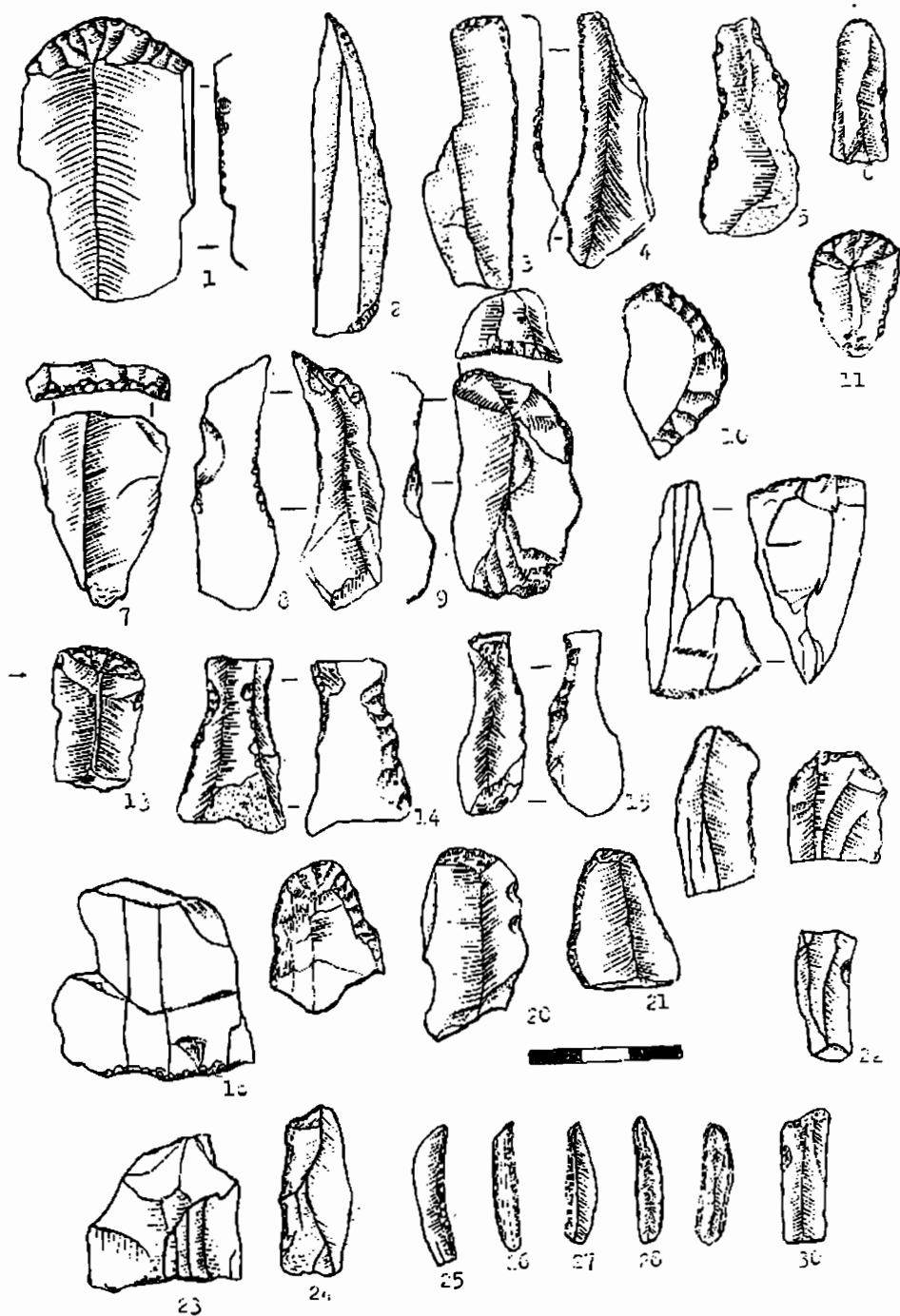

Fig. 2 - Unelte și arme de silex din așezarea Mălușteni 6

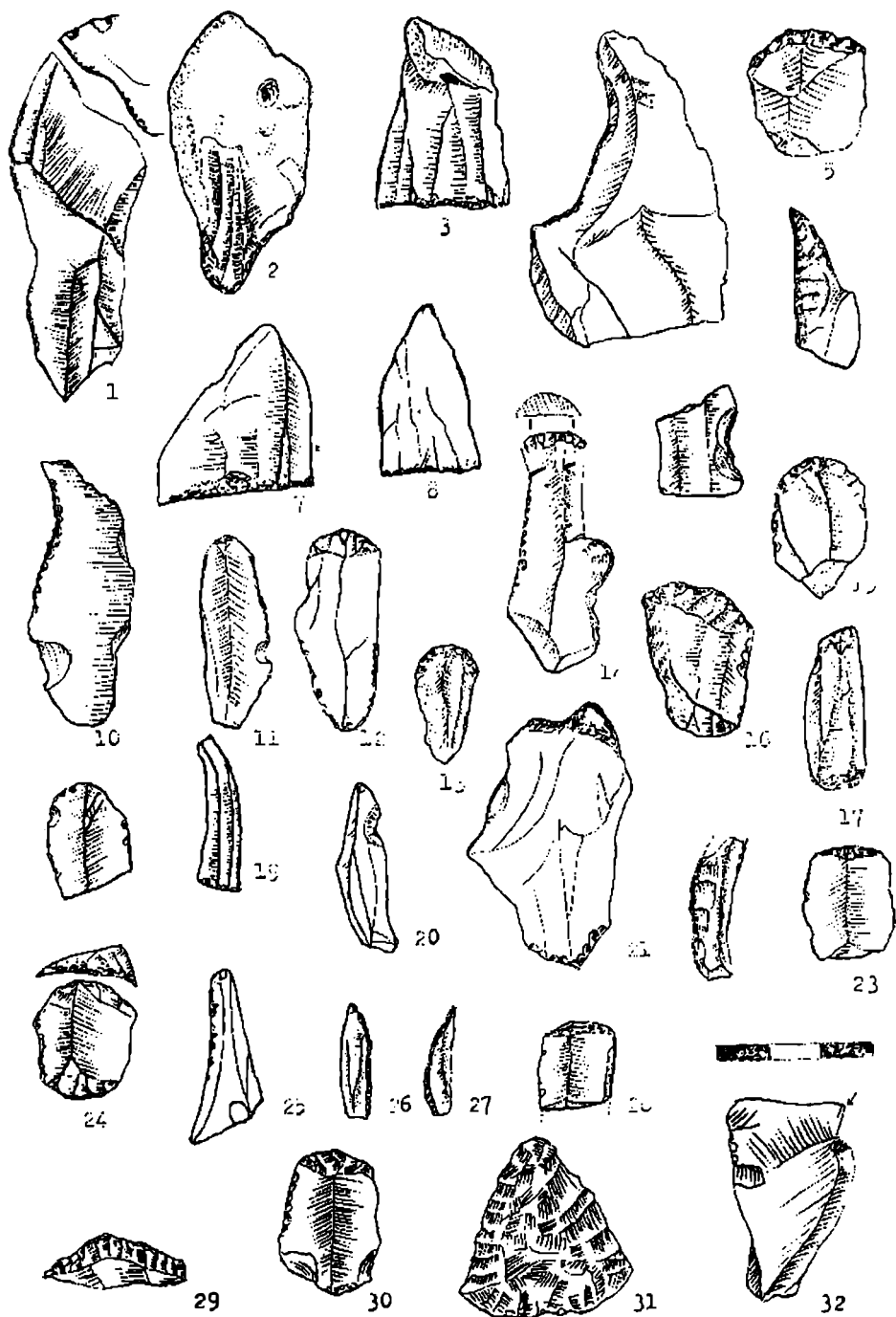

Fig. 3 - Unelte și arme de silex din aşezarea Mălușteni 7

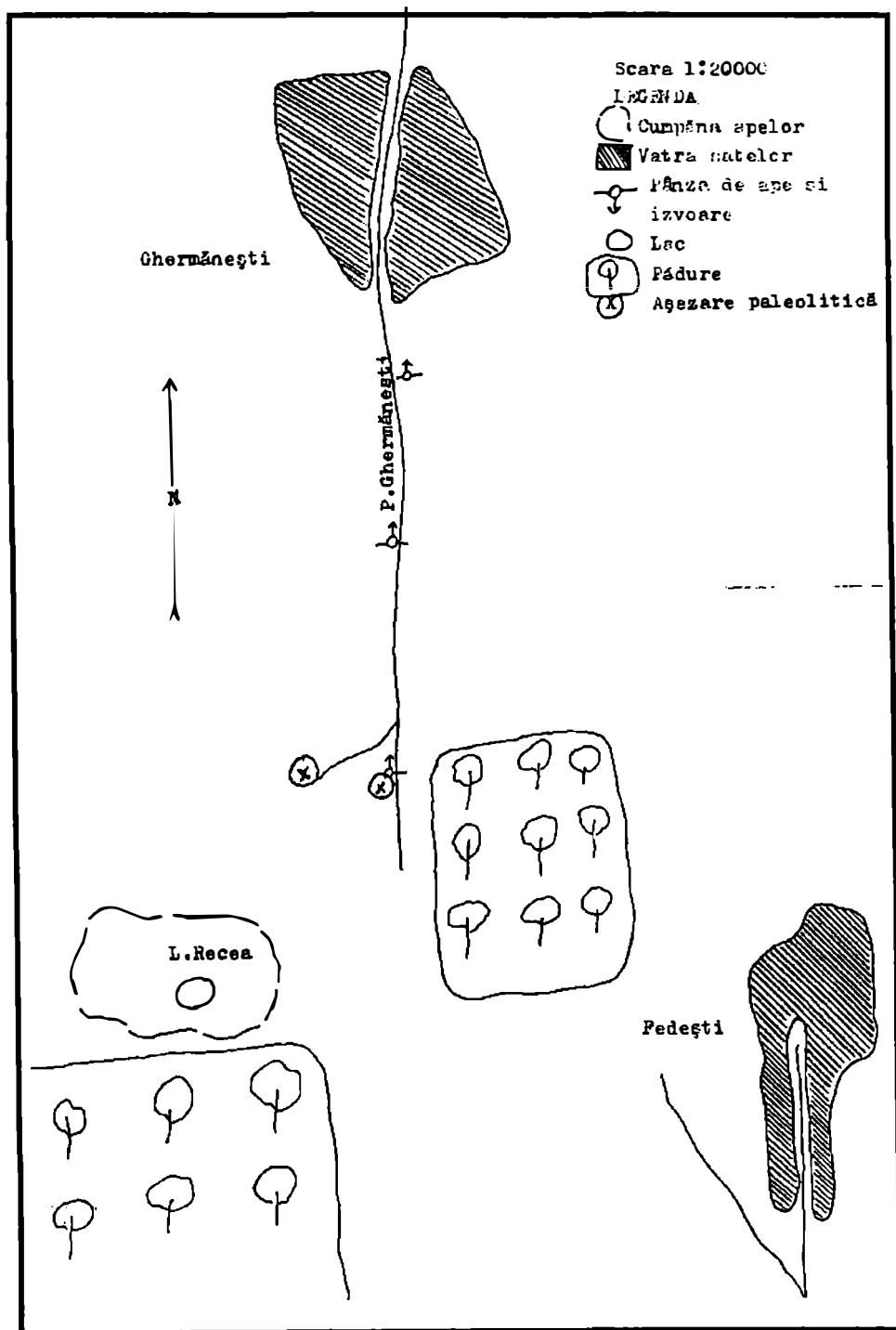

Fig. 4 - Harta cu așezarea paleolitică de la Ghermănești

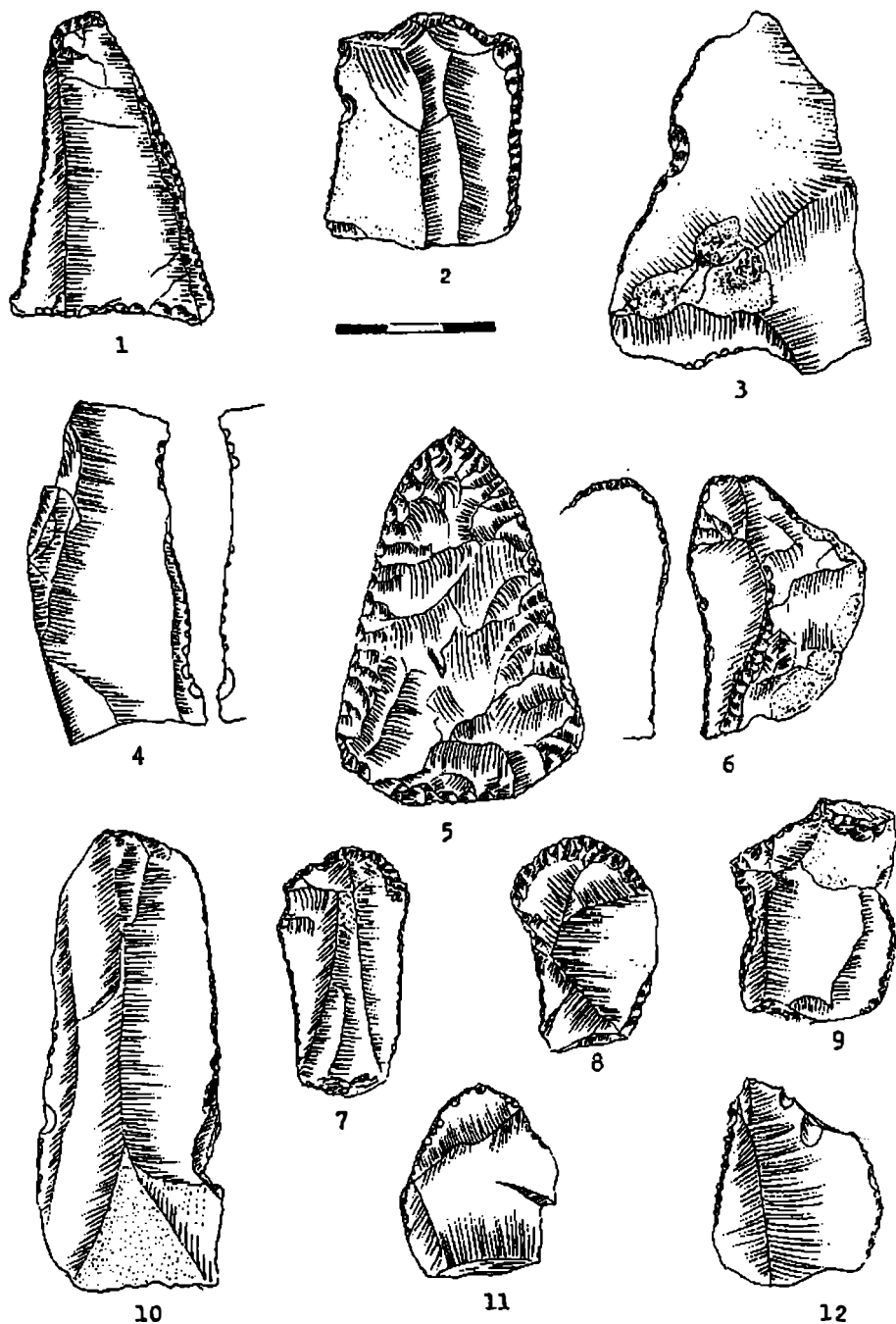

Fig. 5 - Unelte și arme din silex din aşezarea paleolitică Ghermăneşti Fundătura

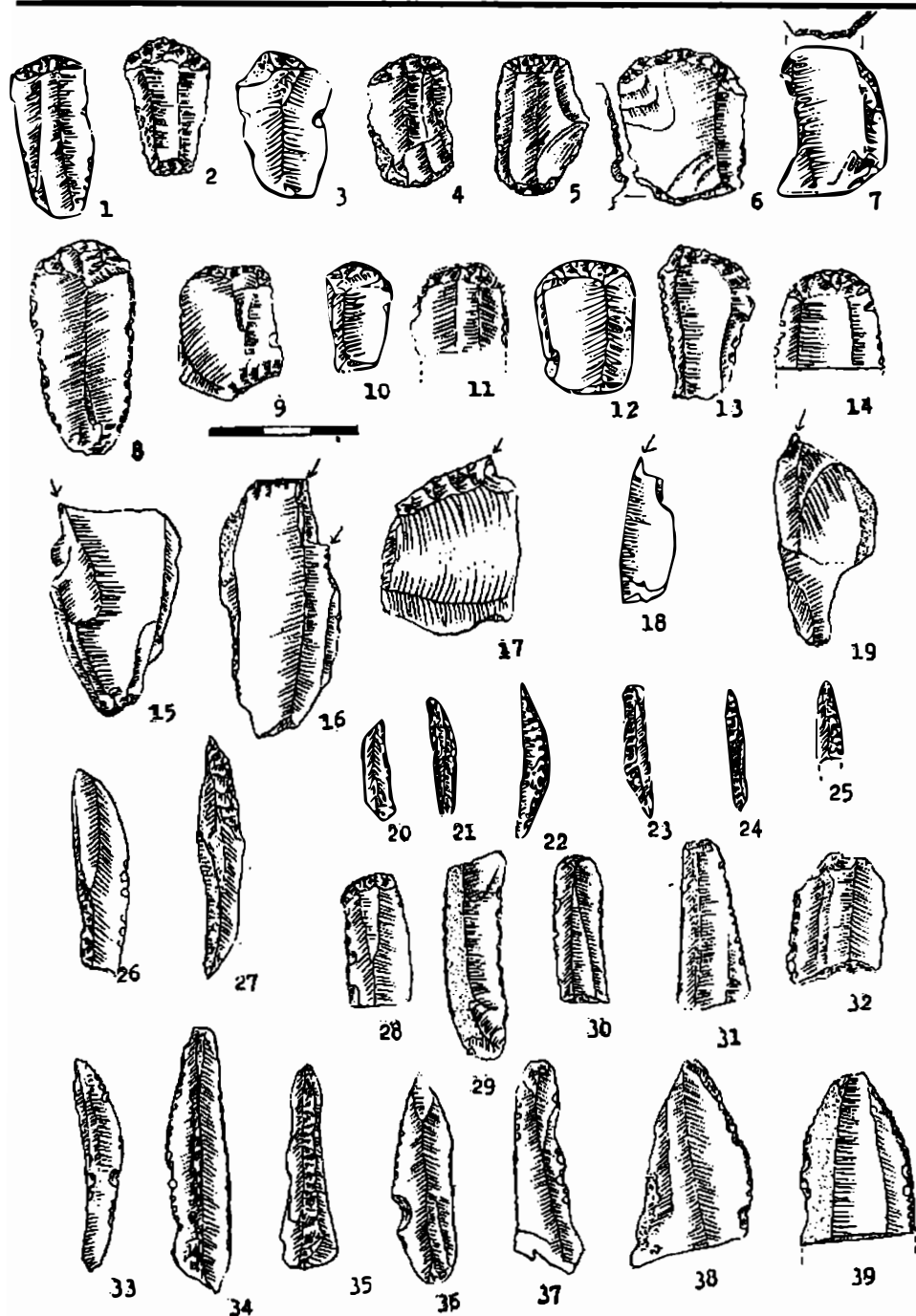

Fig. 6 - Unelte și arme din silex din zona Ghermănești - Fundătura

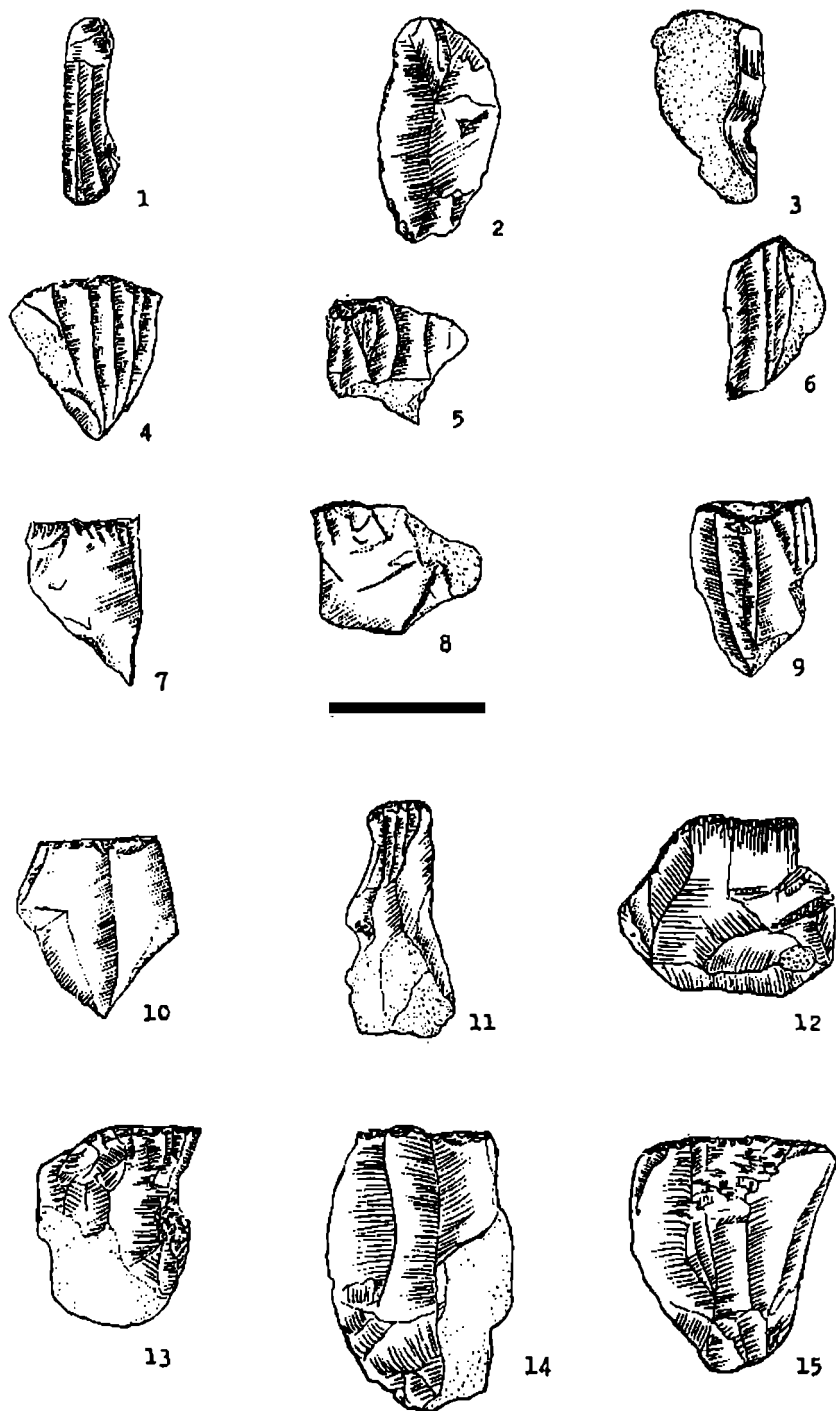

Fig. 7 - Unelte din silex din aşezarea paleolitică Ghermăneşti - Fundătura